

PAPER DETAILS

TITLE: ULUSLARARASI GÖÇ TEMELİNDE GÖÇMEN VE SUÇ İLİSKİSİ

AUTHORS: Çağrı GÜÇLÜTEN, Sedat CERECİ

PAGES: 22-35

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1589672>

ULUSLARARASI GÖÇ TEMELİNDE GÖÇMEN VE SUÇ İLİŞKİSİ

Çağrı GÜÇLÜTEN

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Akademik Yazım Birimi, cagrigucluten@mku.edu.tr
Orcid ID: 0000-0003-3746-9905

Sedat CERECİ

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İletişim Fakültesi, scereci@gmail.com
Orcid ID: 0000-0002-3762-6483

Makale Geliş Tarihi: 28.02.2021 Makale Kabul Tarihi: 30.04.2021

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Atıf: Güçlüten, Ç. & Cereci, S. (2021). Uluslararası Göç Temelinde Göçmen ve Suç İlişkisi.
Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18 (47), 22-35

Öz

Türkiye, coğrafi konumu ve komşu ülkeleri ile tarih boyunca geliştirdiği kültürel bağları düşünüldüğünde özellikle Avrasya toplumlarında göç konusunda her zaman hedef ülke konumunda olmuştur. Türkiye'nin coğrafi ve jeopolitik konumu, komşu ülkelere göç etme kararı alan bireyler için hedef ülkelerden biri olarak görülmüştür. İkinci Dünya Savaşı ve Soğuk Savaş dönemlerinden itibaren bireysel göçler yerini kitlesel göçlere bırakmış; itici faktörler nedeni ile göç edenlerin sayısında önemli bir artış olmuştur. Bu bağlamda, ekonomik, politik ve sosyal faktörlerin, göçlerin nedenleri üzerinde büyük bir etkisi vardır. Bununla birlikte, göçmenlerin Türkiye'yi hedef ülke olarak görmeleri, her göç alan ülke gibi Türkiye'de de bazı tartışmaların önünü açmıştır.

Ortadoğu göçleri ve göç potansiyelinin yanı sıra, Türkiye'ye göç eden bireylerin suça karışma oranı, son yıllarda araştırma konuları arasında yer almaktadır. Bazı kriminologlar, göçmenlerin hedef ülke sakinleriyle karşılaştırıldığında suç işleme eğiliminin daha fazla olabileceğini ve pek çok suçun bizzat göçmenler tarafından gerçekleştirildiğini, Bazıları ise, suçun göçmenlik ile ilgisi olmadığını iddia etmektedir. Göç ve suç ilişkisi konusunda elbette bu iki görüşün literatürün tamamını oluşturmamaktadır. Ancak, literatüre bakıldığında, bu iki görüşün ağırlıkta olduğu görülmektedir. Bu nedenle, bu çalışma kriminologlardan suç ve göçü doğrudan bağdaştıran ve bağdaştırmayan görüşe sahip olanlara yer verilmektedir. Bu bağlamda, suçun göçmen kaynaklı olduğu görüşü, göçmenlerin hedef ülkede ayrımcılık politikalarına ve yabancılaşmaya maruz kalmasına neden olmaktadır. Bu çalışmada, göç ve suç arasındaki ilişki dikkate alınarak genel bir sonuç çıkarılacaktır. Buna ek olarak; bu konu Uluslararası Göç Hukuku

çerçevesinde değerlendirilecek ve göç-suç ilişkilerine odaklanan bazı çalışmaların sonuçları açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen, Kriminoloji, Suç, Suç Kuramları

IMMIGRANT AND CRIME RELATION WITHIN THE FRAMEWORK OF INTERNATIONAL MIGRATION

Abstract

With its geographical location and cultural ties with its neighboring countries throughout history, Turkey has always been a target country, especially in Eurasian and Middle Eastern societies. This kind of central location in the region has caused migration to the country, especially from Middle Eastern countries in the last 15 years. From the periods of the Second World War and the Cold War, individual migrations were replaced by mass migrations; there has been a significant increase in the number of migrants due to forced reasons. In this context, some factors such as economic, political and social conjunctures have a huge impact on the reasons why immigrants emigrate. However, these elements reveal some problems for countries in the analysis of the source country and target country.

Some criminologists claim that immigrants may tend to commit crimes more compared to the residents of the target country, and that many crimes are carried out by immigrants in person, while other criminologists claim that the crime has nothing to do with immigration. In this context, the view that the crime originates from immigrants causes migrants to be subjected to discrimination policies and alienation in the target country. In this study, a general conclusion will be drawn taking into account the relationship between migration and crime. In addition; this issue will be evaluated within the framework of International Migration Law and the results of some studies focusing on migration-crime relations will be discussed.

Keywords: Migration, Immigrant, Criminology, Crime, Criminal Theories

Giriş

“Göç” kavramı insan tarihi kadar eski olup insan ihtiyaçlarına göre zaman içerisinde şekillenmiş bir yer değiştirme olarak değerlendirilmektedir. Göç, bir ülke içinde veya uluslararası bir sınırdaki, geçici veya kalıcı olarak ve çeşitli sebeplerden dolayı, normal ikamet ettiği yerinden uzaklaşan bir kişinin ortak meselesini anlama şeklini kapsayan bir niteliktedir. Farklı zamanlarda başka bir ülkeye veya bölgeye göç etmek isteyen kişilerin

birçok nedeni olmuştur. Göç hareketleri, kadim bir mesele olmakla birlikte insanlık tarihi kadar uzundur.

Göç hareketlerinin temelinde yatan uzak diyarlara göç etme isteği insanlık tarihi kadar eski olsa da, sosyal bir gerçeklik olarak tartışılan uluslararası göçün 19. yüzyılda olgunlaştığı anlaşılmaktadır (Şener, 2017: 2). Bunun nedeni olarak da, ulus-devletlerin ortaya çıkışı gösterilebilir. Ulus devletlerin ortaya çıkışı, göç hareketi için bir dönüm noktasıdır. Bunun nedeni de, ulus-devlet anlayışının ülke sınırlarını meydana getirmesi ve “bu sınırdan sonrası benim” anlayışının hafızalarda yer edinmesi olarak düşünülmektedir. 19. yüzyılda meydana gelen ulus-devlet inşası, etnik ve kültürel kimlik üzerine yoğunlaşan bir birliğin de sembolü olarak görülmüştür. Bu dönemde, devletlerin ülkeleri üzerindeki egemen haklarına ilişkin belirlemiş olduğu sınırlar kalın çizgiler ile çizilmiş, ulusal sınırlar bu çizgiler ile pekiştirilirken bu sınırları geçen kişiler artık “yurttaş” ve “yabancı” olarak anılmaya başlanmıştır. Bu bağlamda, uluslararası göçü ilgilendiren bir alan olarak da bu dönemde imparatorlukların çöktüğü 19. yüzyılın sonunda bu terimlerin ortaya çıkışı da ayrıca tartışılması gereken bir konudur (İçduygu, Erder ve Gençkaya, 2014, 13). Tüm dünyada tam bir karmaşa süreci olan 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarında yaşanan kitlesel göçler de küresel karmaşanın bir parçası olarak değerlendirilebilmektedir.

20. yüzyıla gelindiğinde, İkinci Dünya Savaşı ile birlikte deneyimlenen işkenceler ve ölümlerin neden olduğu ağır insan hakları ihlalleri, tüm dünyada nüfus hareketliliğine yol açmış ve bunun sonucu olarak da göç meselesi yakın tarihimizde önemli gündem maddesi haline gelmiştir. Bu noktadan hareketle, uluslararası hukuk kuralları uyarınca mülteci, sığınmacı ve göçmen kavramları dünyayı ilgilendiren olgular arasına girmiştir. Dünyanın hemen her ülkesinde ortaya çıkmış veya gelecekte çıkacak olan yer değiştirme hareketleri, özellikle yukarıda da bahsedildiği gibi, ulus devlet inşasının ardından göç edilen yerlerin halkları tarafından yorumlanmaya başlanmıştır. Kimi toplumlar için bu yer değiştirme hareketi “modernizm aşaması” olarak değerlendirilirken, kimi toplumlar için ise “gelenek bozulması” şeklinde değerlendirilmektedir. Bu yorumlara alternatif olarak, bazı toplumlar da bu durumu modernitenin ve gelenekselliğin hibritleşmesi (melezleşmesi) olarak adlandırmaktadır (Bal, 2008:106). Kuramsal ve pratik olarak Rönesans ve Fransız Devriminin ardından başlayan modern süreç, Sanayi Devrimi’yle üst boyutlara taşınmış, kırsaldan kentlere, yoksul ülkelere varıl ülkelere göçü hızlandırmıştır (Oltmer, 2018: 76). Aslında dünyadaki hemen hemen tüm siyasal, ekonomik ve sosyal hareketler göçlere neden olmuştur.

21. yüzyılda göç olgusu üzerinde yapılan araştırmalara bakıldığında ise, bireysel göçlerin yerini kitlesel göçlerin aldığı öngörülmektedir. Bu yüzyılda, özellikle Müslüman coğrafyasında meydana gelen siyasi baskı ve zulümden bunalan kitlelerin yer değiştirme hareketleri göze çarpmaktadır. Bu bağlamda, Ortadoğu başta olmak üzere Kuzey Afrika’ya

da içine alan bu Müslüman coğrafyasındaki göç hareketleri şüphesiz bu ülkelerle sınır komşusu olan devletleri de etkilemiştir.

Toplumların farklı nedenlere bağlı olarak yer değiştirme istekleri, insanların yaşayış biçiminden devletlerin kuruluşuna kadar birçok gerçekliği de beraberinde getirmiştir. Bu durum, sosyal bilimcilerin de ilgisini çekmiş ve göç kavramının sosyo-kültürel, ekonomik, dini, siyasi ve coğrafi konuları da etkilediği düşünüldüğünde, göç konusuna disiplinler arası bir boyut kazandırmıştır. Bu noktadan hareketle göç, insan bilimcilere göre artık insanlığın en önemli gündem maddesi haline dönüşmüştür. 21. yüzyılda cereyan eden göçlerin nedenlerine bakıldığında, göçlerin büyük çoğunluğunun bireysel veya keyfi nedenlere bağlı olarak değil, siyasi ve coğrafi nedenlere dayalı olarak gerçekleştiği görülebilmektedir (Bommes, 2003: 55). Özellikle II. Dünya Savaşı ile başlayan göç hareketleri, Sovyet Rusya'nın yıkılması ile ivme kazanmış ve ardından ulus-devletlerin kurulması ile beraber kitlesel göçlerin de arttığı görülmüştür. Bu anlamda göç, insanların yaşadıkları yerlerden bir başka yöne doğru gerçekleştirdikleri mekânsal yer değiştirmeler ile tanımlanmaktadır. Daha geniş bir bakış açısıyla göç, kişilerin siyasi, ekonomik, sosyal ve kimi zaman da etnografik nedenlere bağlı olarak tamamen ya da geçici olarak hayatlarının gelecekteki kısmını sürdürmek üzere yaptığı coğrafi yer değiştirme olayı olarak özetlenebilir (Erdoğan, 2015: 56-57). Göç araştırmaları üzerine çalışan bilim insanları, göç edilen ülke olarak tanımlanan "kaynak ülke"nin coğrafi koşulları, göçün olası nedenleri, göçmenlerin nitel ve nicel özellikleri ve göç edilen yerlerin sosyal ve ekonomik koşulları gibi pek çok etkileyici değişkeni göz önünde bulundurarak önemli bir literatür ortaya koymuşlardır (Akgül, 2018: 1-12). Bu bakımdan, genel hatları ile göçler "iç göç" ve "dış göç" şeklinde isimlendirilmiş, göçün ortak nedenleri ve ortak sonuçları dikkate alındığında ise, itici faktörlerin etkisi ile oluşan göçler ve çekici faktörlere bağlı olarak gerçekleşen göçler olmak üzere iki temel başlık ortaya çıkmıştır.

Göçmen-suç ilişkisinin bir gerçeklik olduğunu düşünen görüşe göre, göçle birlikte suçların arttığına dair çok sayıda veri bulunmaktadır (Wlof, 2015: 294). Amerika Birleşik Devletleri'nde özellikle Meksikalı göçmenlerle birlikte suç oranlarında artış olduğu gözlenmektedir (Zhang, 2018: 23). Bazı Avrupa ülkelerinde de göç ve suç arasındaki ilişki araştırılmakta ve göçlerle birlikte suçların da arttığı sonucuna ulaşılmaktadır (Vasiljevic vd., 2019: 8). Sancılı ve travmatik bir süreç olan göç, doğal bir sonuç olarak Göçmenlerin suça eğilimini de beraberinde getirmektedir. Göçmenlerin suça karışma durumunun her göçmeni bir suçlu olarak görmenin bilimselliğe aykırı olduğunu düşünen görüşe göre ise, suça karışma eylemi, bireyin çocukluğundan başlayarak deneyimlediği yaşam döngüsünün sosyolojik sonucudur. Bu görüşe göre, suç işleyen göçmenler elbette vardır, ancak bu durum yerli halk için de geçerli olan bir

durumdur. Bu görüşü savunan araştırmacılar, göçmenlerin işledikleri suçun geçim temelli yoğunlaştığını, ahlaki suçların çok daha az sayıda olduğunu ileri sürmektedir.

Göçmenlerin yerleştikleri yeni coğrafyalarda karşılaştıkları temel zorlukların başında geçim sıkıntısı gelmektedir. Göçmenler, ekonomik olarak karşılaştıkları zorluklar ile baş edebilmenin yollarını ararken, ötekileştirme, dışlanma, yabancılaşma kavramları ile de muhatap olduklarında, yalnızlaşabilmekte bu durum da psikolojik olarak olumsuz etkiler oluşturabilmektedir. Göçmenlerin yasal yollardan geçinme çabaları yetersiz kaldığında, yasa dışı yollardan geçinme seçeneği göçmenler için söz konusu olabilmektedir. Öyle ki, henüz resmi verilere ulaşamadığımız bu çalışmada literatüre bakıldığında, göçmen ve suça karışma ilişkisinin aslında geçim temelli ve ekonomik zorluklara göğüs germe amaçlı olduğu görülmektedir. Bu noktadan hareketle, göçmenlerin suça karışma nedeninin öncelikli olarak ekonomik temelli olduğu anlaşılmaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada, uluslararası göç temelinde göçmenlerin farklı nedenlere bağlı olarak suça yönelim durumu incelenmektedir. Bu çerçevede, göçmen ve suç ilişkisine yönelik kuramlar, yapılan araştırmalar ve değerlendirmeler ile aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1) *Göç ile suç arasında doğrudan bir ilişki var mıdır?*
- 2) *Göç ve suç ilişkisine yönelik kuramlar nelerdir?*
- 3) *Yerli toplumlar göçmenlerin suça yönelimini etkiler mi?*
- 4) *Sosyal dışlanma göçmenleri suça teşvik eder mi?*

Göçmen ve Suç İlişkisi

Farklı nedenlere bağlı olarak göç eden insanlar, gittikleri yerlere yalnızca kendilerini değil, aynı zamanda geldikleri kültürün değerlerini de taşımaktadırlar. Bu kültür bagajı, yer değiştirmenin bir gereği olan uyum sürecinin zorluklarını da beraberinde getirmektedir (Kirman, 2016: 87). Bu çerçevede, göçmenlerin uyum süreci irdelendiğinde, yerli toplumun göçmenleri kolay sindiremediği görülmektedir. Farklı nedenlere bağlı olarak ülkelerinden göç eden veya etmek zorunda bırakılan göçmenler, çoğunlukla bir yandan yoksulluk ile mücadele ederken, diğer yandan ırkçılık, ötekileştirilme, aşağılanma gibi durumlarla da karşı karşıya kalabilmektedir. Göçmenlerin bu durumu, psikolojik olarak travma yaratması bir yana, göçmen ve suç arasındaki eğilimi de kuvvetlendirmektedir (Erdentuğ, 1977: 451-452). Dünya genelinde göçmenlerin kriminal davranış yönelimli oldukları, suçların büyük çoğunluğunun göçmenler tarafından işlendiği üzerine egemen bir algının oluştuğu bilinmektedir. Böylece, göçmenler

tarafından işlenen suçlar, toplumlarda aşırıya giden gerginliklerin oluşmasında da etkili olabilmektedir.

“Suç” kavramı ise, kriminoloji kapsamında sosyolojik bakış açısının da etkisiyle toplumsal veya doğal bir davranış olarak tanımlanmak ile beraber, bu olgunun kavranması suç eğilimine neden olan toplumsal yapı, ilişkiler ve süreçlerin yorumlanması ile mümkün olabilecektir (Erdoğan, 2017: 32). Örneğin; suç teorileri arasında ortak noktada bulunan suç bilimcileri, sosyal düzenlilik oluşturan toplumlarda suç oranının daha az seyrettiğini, sosyal düzensizlik oranı arttıkça, suça olan eğilimin de aynı ölçüde arttığını varsaymıştır.

Suçun tek bir nedeni olmamakla birlikte, kültürel birikim, ekonomik koşullar, toplumsal değerler, dinsel ve ahlâkî baskılar ve konjonktür suçun oluşmasında önemli etkenlerdir (Heinisch, 2012: 76). Göçmenler açısından ise, özellikle adaptasyon ve entegrasyon sürecindeki bütün etkenler göçmeni suça itebilmektedir. Göç sürecinde bedeninden çok tinsel varlığı yorulan ve psikolojik bir travma yaşayan göçmen, her türlü etkiden etkilenerek suç işleyebilmektedir (Bell, 2014: 9). Göçün ağır psikolojik etkisini yıkıcı biçimde hisseden göçmenden daha fazla göçe eğilimli kimse olduğunu söylemek de isabetli olmayacaktır. Suç olgusu, insana özgü bir kavram olmak ile birlikte kriminoloji alanında yapılan çalışmaların ardından bilimsel perspektifte literatürde yer bulan bir kavram halini almıştır. Etimolojik olarak incelendiğinde ise, “*törelere ve yasalara aykırı davranış*” (Türk Dil Kurumu [TDK]) olarak tanımlanan bu sözcük, farklı nedenlere bağlı olarak yorumlanmakta ve incelenmektedir. Suça eğilim gösteren veya suç işleyen bireyler, suçun cezasının verilmesine ön açan hukuk kurallarının yanında, psikoloji, sosyoloji ve siyaset bilimi alanlarına da konu olmuşlardır. Suç işleme nedenleri, bireyin sosyal olarak yaşadığı olumsuzluklar ile genel olarak ilişkilendirilebilir. Yabancılaşma, ötekileştirilme ve sonucunda sosyal dışlanmanın suça neden olabilecek başat faktörler olduğu düşünüldüğünde, göç-suç ilişkisinin kriminolojinin en çok ilgilendiği konulardan biri olduğu görülmektedir. Özellikle gelişmiş ülkelerde, göçmenlerin kriminal davranış eğilimli oldukları, hedef ülkelerde doğan bireylere kıyasla göçmen ailelerde suça karışma olaylarının daha fazla olduğu dikkati çekmektedir (Kosłowski, 2012: 27). Bir yandan yeni bir coğrafyadaki sıkıntılar, diğer yandan göçmenin hiç tanımadığı bir yerleşimdeki özgürce hissettiği yaşam biçimi, göçmende suç işleme dürtüsü yaratabilmektedir.

Göç hareketliliğinin yaşandığı hedef ülkelerdeki suç yoğunluğu ve göçmenlerin suç eylemlerinin yüksek olduğu yönelik bulgulara bakıldığında, söz konusu ülkelerde yaşayan yerlilerin göçmenlere yönelik olumsuz davranış eğiliminde oldukları göze çarpmaktadır. Bu durumda göçmenlere yönelik ötekileştirme ve sonucunda sosyal dışlanmaya neden olmaktadır. Elbette, bu tür dışlama eylemleri yalnızca vatandaşlar arasında değil aynı zamanda politik söylemlerde de kendine yer bulmaktadır.

Ötekileştirme ve dışlama da kişiyi suça itebilmektedir (Raffelhüschen ve Moog, 2016: 25). Kendini yabancı, yalnız ve dışlanmış hisseden göçmen suça yönelebilmektedir.

Göçmenlerin Suç Eğilimleri

Günümüzde göçmen kabulü ve sosyal uyum tartışmalarında yerlilerin göçbeleri kabul süreci dünyanın neredeyse her ülkesinde zaman isteyen bir dönemi işaret etmektedir. Bunun nedenini yalnızca suça eğilimli göçmen davranışında aramak elbette yeterli olmayacaktır. Göçün nedenlerine yönelik araştırmalar, göç hareketliliğinin ağırlıklı olarak ekonomi ve siyasal baskı sonucunda gerçekleştiğini göstermektedir. Bu noktadan hareketle, göçebeliliğin günümüzde bireysel değil kitlesel olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir. Durum böyle iken, kitlesel olarak gerçekleşen göç hareketliliğinin, yerliler arasında kabulü uzun sürmekte ve bazı durumlarda da dışlanma ile sonuçlanmaktadır. Gittikleri yerlere uyum sağlamak isteyen her göçmen, bulundukları ülkede çalışma piyasasına ucuz işçilik başlığında adım atmaktadır. Piyasanın altında ücret talebi, yerlilerin istihdamı konusunda bazı yorumlara göre sorun yarattığı için bu durum da yerliler için göçmenleri sevmeme ve alışmama nedeni olarak algılanmaktadır. Belirtilen ekonomik çerçevenin dışında, göçmenlerin gittikleri yerlere kendi kültür bagajlarını (Kirman, 2020) götürmesi, aslında hem göçmenler hem de yerliler için kültürel değişimin en önemli nedeni olarak öne çıkmaktadır.

Son yıllarda, kriminologlar, sosyologlar ve psikologlar tarafından yapılan bireysel ve mikro çalışmalar, göç ve suç ilişkisinin bölgelere göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır(Reid vd., 2005; Alaniz vd., 1998; Lee vd., 2001). Bu çalışmalara göre, banliyö yerleşim yerlerinde yaşayan göçmenlerin, kentlere yerleşen göçmenlere göre daha çok suça eğilimli davranış sergilediği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda sosyal yerleşmenin göç ve suç ilişkisini pozitif ve negatif olmak üzere etkilediği görülmektedir. Banliyö ve şehir yerleşim yerleri, göçmenlerin yalnızca suç ile değil doğrudan işsizlik sorunu ile de ilişkilendirilmelerine yol açmaktadır. Göçün suç eğilimine etkisi üzerine araştırmalar yapan Piopiunik ve Ruhose (2017:258) göçün suç sonucuna varılması konusunda neden oluşturmalarının göçmenlere yönelik endişeyi arttırdığını ve sosyal dışlanmanın fitilini yaktığını ifade etmektedir.

Son yirmi yılda göç ve suç ilişkisi üzerine önemli literatür çalışmalarında bulunulmuş, bireysel ve makro seviyede yapılan bu araştırmaların bazıları göçmenlerin yerli doğumlu emsallerine göre daha az suç işlediğini, diğer araştırmalar ise göçmenlerce işlenen suçların daha yüksek oranda saptandığını göstermiştir (Dolu, 2012: 60-79). Bu noktadan hareketle, göçmen nüfusunun bulunduğu ülkenin sosyo-ekonomik düzeyi ve göçmen profili bu araştırmaların tartışmasız en önemli elementleri olarak ortaya çıkmıştır. Buna örnek olarak Lauritsen, banliyö gölgelerindeki göç ve suç oranının pozitif yönde ve şehir merkezlerinde bulunan göçün ise negatif yönde seyrettiğini vurgulamıştır (Agnew, 1991: 757-780). Göçün ve göçmenin suç ile olan ilişkisi, hedef ülkenin yerli halkı

için de araştırılması gereken bir etmen haline gelmiştir. Buna bağlı olarak, göçmenlerin, yerli doğumlu olanlar tarafından ırkçılık, dinsizlik, kültürel dışlanma ve bunlara bağlı olarak ötekileştirilmeleri yerli halkın da göçmenlere yönelik suç işleme eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır. Bir örnek olarak, Yeni Zelanda'nın Güney Adası'ndaki Christchurch kentinde Cuma namazı esnasında 2 camiye yapılan silahlı saldırıda biri kadın 4 kişi yakalanmış, gerçekleştirilen saldırıda 40 kişinin hayatını kaybettiği açıklanmıştır (Anadolu Ajansı, 2019). Bu durum, yerli insanlar ile göçmenler arasındaki suça yönelimli olmanın gerçekliğini açıkça göstermektedir.

Sosyolojik Suç Teorileri ve Göç

Suç işleyen bireylerin suçu neden işlediklerine yönelik literatürde kabul görmüş suç kuramları bulunmaktadır. Suç kuramları, sosyal yapı kuramları başlığında işlevselci, gerilim, alt kültür ve sosyal ekoloji kuramları olarak dört ana kategoride değerlendirilmektedir.

İşlevselci Kuram: "İnsanlar neden suç işler?" sorusuna cevap arayan işlevselci kuram, ünlü sosyolog Emile Durkheim başta olmak üzere suçun nedenini sosyal yapıda görmektedir. Durkheim'a göre, tüm sosyal olgular toplumun uyumuna katkıda bulunmaya eğilim gösterirler ve sapma davranışlar belirli sınırlarda gerçekleşirse toplumsal olgu olarak görülürler. Durkheim, Sokrates'in asılarak idam edilmesi olayını o günkü toplumun normal karşıladığını belirterek iddiasını desteklemiştir.

Gerilim Kuramı: Gerilim teorisi, bir takım temel değerlere bağlı olarak toplumun homojenliğini kabul ederek suçun nedenini Durkheim gibi toplumun sosyal organizasyonuna bağlamıştır. Bu kuramın en bilinen ismi ise Marton'dur.

Alt Kültür Kuramı: En bilinen isimleri Albert Cohen, Cloward ve Ohlin'in oluşturduğu Alt kültür kuramı, suçun nedenini sapkın normlar ve inançların üyelere kazandırılma süreçlerinde aramaktadır. Bu kurama göre; suçluluğun; gruplar, çeteler, akranlar ve onları çevreleyen yaşamlardan güçlü bir şekilde etkilendiği varsayılmaktadır (Alpman, 2017: 54-55).

Sosyal Ekoloji Kuramları: Chicago Okulu, Shaw ve McKay'in en bilinen isimleri oluşturduğu bu kuram, insan ilişkilerini ve suç/sapma davranışlarını, içinde gerçekleştiği coğrafi çevre ile etkileşim hâlinde ele alan ve inceleyen yaklaşımlardan oluşmaktadır (Ayan, 2011: 458). 1910'ların sonu ve 1920'lerin başında Chicago'da yapılan çalışmalarla ortaya çıkmıştır. Ekolojik yaklaşım aynı yeri paylaşan insanlar arasında bir etkileşim ilişkisinin bulunduğunu varsayar (Adiloğlu, 2018: 2-3).

Yukarıda yer alan kuramlardan hareketle, suçun oluşmasını etkileyen faktörler, toplum, çevre, kültür ve coğrafya gibi bireyin etkileşim alanlarından meydana gelmektedir.

Tartışma

Toplumbilimi, suç kavramını toplumsal organizasyonlar, toplumsal süreçler ve ilişkiler bağlamında incelemektedir. Bu biçimlendirme uğraşının biri de suçu kültür ile ilişkilendirerek açıklama yaklaşımıdır. Bu noktadan hareketle, suç olgusu kültürel çatışmaların bir tezahürü olarak ortaya çıkmaktadır. Yine bu nedenle, sosyoloji temelli suç kuramları, suçu göçün getirdiği olumsuz yükün neden olabileceği kültürel ve toplumsal nedenlere bağlı olarak suçun nedenlerini yapmaktadır. Göç olgusu, kültürel çatışmalara sebebiyet vermesi dolayısıyla bazı sosyolojik teorilerin suçu açıklamak için başvurdukları bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda söz konusu teoriler genel olarak yapı, etkileşim ve eleştirel/çatışmacı teorileri olarak üç üst başlık altında değerlendirilebilir. Göçmen ve Suç ilişkisi söz konusu olduğunda, şiddetin nedenlerinin anlaşılması faydalıdır. Bireyin gösterdiği şiddet genel olarak iki şekilde açıklanır. Birincisi, şiddet davranışının içgüdüsel ve dürtüsel etkenlerle ortaya çıkan doğuştan kazanılmış özellikler olduğu, ikincisi ise şiddet davranışının sosyal etkenlerle ortaya çıkan sonradan kazanılmış özellikler olduğunu şeklindedir. Birinci görüş sosyal etkenleri kullanmadan şiddeti açıklar ve bu açıklama tüm bireyler için geçerlidir. Buna göre şiddet, beslenmek ve cinsellik gibi içgüdüsel bir ihtiyaçtır. Bu bağlamda, Durkheim'ın işaret ettiği gibi toplumsal yapı, ötekileştirilme ve ekonomik eşitsizlikler göçmenlerin suça eğilimini arttırmakta ve gittikleri hedef ülkede suça eğilim göstermelerine neden olabilmektedir. Bu araştırmanın sonucunda, göçmenlerin suça eğilimli davranışlarının göç ettikleri için değil, göç ettikleri yerlerde karşılaştıkları sosyal uyum sorunlarının sonucunda gerçekleştiği değerlendirilmektedir. Hiç gidilmeyen bir yere gidip, hiç karşılaşılmayan bir kültürle yüzleşmek ve akabinde düşük ekonomik koşullar altında yaşam mücadelesi vermek yalnızca göçmenleri değil herkesi etkileyebilecek bir tartışma konusudur. İnsan psikolojisine yönelik yapılan araştırmalardan da anlaşılacağı gibi, şiddet bireyin çaresizliğinin ve başvuracak son çaresinin bir tezahürüdür. Bu noktada, hedef ülkelerin kamu politikalarında göç konusu önemli bir yer tutmalı, özellikle gelişmiş ülkelerde göç bakanlığı kurulmalıdır. Böylece, yerli toplumlar ile göçebe toplumları kaynaştırmak kamu politikaları ile daha az zaman alacak bir olguya dönüşebilecek, göçün suç ile ilişkisi birey suç ilişkisi olarak daha nesnel bir bakış açısı ile ele alınabilecektir.

Kaynakça

Adiloğlu, S. & S. Eklemezler (2018). "Bulgaristan Göçmenleri Ulus-Ötesilik ve Muhacirliğin Yeniden Üretimi", *Turkish Studies*, 13 713-735, ISSN: 1308-2140, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13441>, www.turkishstudies.net, (Erişim Tarihi: 19.12.2020)

Agnew, Robert S. (1991). "Strain and Subcultural Crime Theories", *Criminology: A Contemporary Handbook*, (edi.) Joseph F. Sheley, California: Wadsworth, 4, 273-292.

Akgün, Sibel (2018) "Kimlik Oluşumu Sürecinde Örgüt Ve Örgütlenmenin Yeri", *Turkish Studies* 13/3, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12895>, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, (Erişim Tarihi: 23.12.2020)

Alpman, P.S., & Yarcı, S. (2017) "Göçmenler Konuşabilir mi: Göçmenlik Koşulları Altında Kurulan Sığınmacı Kimliğini Haritalamak", 1. *Uluslararası Göç ve Mülteci Kongresi*, 23-25 Kasım, Düzce Üniversitesi. 147-149. Ankara Üniversitesi *DTCF Antropoloji Dergisi*, 10, 75-84.

Ayan, Sezer (2011) Suçlu Kim: *Türkiye'de Çocuk Suçluluğu*, Ankara: Ütopya.

Bell, B. (2014). Crime and immigration. *IZA World of Labor*, 33: 1-10.

Bommers, M. (2003). Migration in der modernen Gesellschaft. *Geographische Revue*, 2: 41-58.

Cohen, S. (2014). "Kriminolojinin Başarısızlıkları". (Düzenleyen: T. Topcuoğlu) *Ceza Hukuku Ve Kriminoloji Dergisi*, 4, 269-280.

Comer, R. J. (1995). *Abnormal Psychology*. New York: W. H. Freeman Yayınları.

Dolu, O. (2012). "Kriminolojinin Dünü, Bugünü ve Geleceği: Kriminoloji Bilimine Giriş"

Dolu, Osman (2012). "Bireyin Toplumla Olan İlişkilerinin Bir Ürünü Olarak Suç: Sosyal Etkileşim Teorileri", *Kriminoloji içinde*, (edi.) Osman DOLU, *Eskişehir: AÖF*, 60-79.

Erdentuğ, Aygen S. (1977). "Suç Kavramının Kültür Farklılığı Açısından Değerlendirilmesi" *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Antropoloji Dergisi* 10, 1,

Erdoğan, M. (2014). *Türkiye'deki Suriyeliler: Toplumsal Kabul ve Uyum Araştırması*, Göç ve Siyaset Araştırmaları Merkezi, Ankara: Hugo.

Erdoğan, M.,& Ünver, C. (2015). *Türk İş Dünyasının Türkiye'deki Suriyeliler Konusundaki Görüş, Beklenti ve Önerileri*, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Yayın No: 353, Ankara.

Freedman, J. L., Sears, D. O. & Carlsmith J. M. (1993). *Sosyal Psikoloji* (Çev. A. Dönmez). Ankara: İmge Kitabevi.

Heinisch, R. (2012). "Demokratiekritik und (Rechts-)Populismus: Modellfall Österreich?" *Die österreichische Demokratie im Vergleich*, 7, .361-383.

İçduygu, A., Erder, S., Gençkaya, Ö.F. (2014). "Türkiye'nin Uluslararası Göç Politikaları, 1923-2023: Ulus-Devlet Oluşumundan Ulus-Ötesi Dönüşümlere" MiReKoç Proje Raporları 1/2014

Kirman, Mehmet Ali, (2016). *Din Sosyolojisi Sözlüğü*. Adana: Karahan Kitabevi.

Koslowski, R. (2012). *Immigration, Crime and Terrorism. Oxford Handbook on International Migration*, Ed. Marc R. Rosenblum and Daniel J. Tichenor, Oxford: Oxford University Press.

Moshman, D., Glover, J. A. & Bruning, R. H. (1987). "Developmental Psychology A Topical Approach". *Toronto: Addison Wesley Publishing Company*, 2, 785-786.

Oltmer, J. (2018). "Globale Migration: Geschichte, Gegenwart, Zukunft. Bonn", *Bundeszentrale für politische Bildung*, 4, 259-260.

Piopiunik, M. & Ruhose, J. (2017). "Immigration, Regional Conditions, and Crime: Evidence from an Allocation Policy in Germany". *European Economic Review*, 92, 258-282.

Raffelhüschen, B. & Moog, S. (2016). "Zur fiskalischen Dividende der Flüchtlingskrise": *Eine Generationenbilanz. Schnelldienst*, 4: 24-29.

Reid, L., Williams, H. E., Weiss, R. M., & Jaret, A. C. (2005). "The Immigration-Crime Relationship: Evidence Across Us Metropolitan Areas", *Social Science Research*, 34, 757-780.

Şener, B. (2017). "Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Uluslararası Göç Olgusu Ve Ulusal Güvenlik Üzerindeki Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme", *Güvenlik Bilimler Dergisi*, 6, 1, 2-3.

Vasiljevic, Z. ve Svensson, R. ve Shannon, D. (2019). Immigration and Crime: A Time-Trend Analysis of Self-Reported Crime in Sweden, 1999–2017. *Nordic Journal of Criminology*, 21 (1): 1-10.

Wlof, N. (2015). Zahlungsbilanz. *Deutschland in Daten*. Leibniz: Zeitreihen zur Historischen Statistik, Leibniz-Informationszentrum Wirtschaft Leibniz Information Centre for Economics.

Zhang, M. (2018). Does Immigration Cause Crime? Evidence from the United States. The Johns Hopkins University Thesis of Master of Science in Government Analytics. <https://jscholarship.library.jhu.edu/bitstream/handle/1774.2/59893/Zhang,%20Mengyi.pdf?sequence=1>, 09.04.2021.

Extended Abstract

Introduction

Migration is a sociological phenomenon as old as human history. Depending on the reasons why primitive societies have as many war, natural disasters, deportations or better living conditions as today, both individual and mass migrations are one of the most fundamental realities shaping the present. Looking around the world, it can be observed that every nation or every country experiences migration. In this context, when this migration mechanism experienced by each society is evaluated in harmony with place, time and space, it can produce different results regarding the cause of migration and the causality of migration. Looking at the historical journey of migration, the adventure of migrating from one place (source) to another (destination) seems like an easy act, but against its historical background it is understood what a difficult path of fate migration is actually. From primitive periods to the present day, the provision of transportation vehicles necessary to carry out the migration movement, the distance to be migrated, the journey time and the costs of migration, as well as social and cultural barriers, explain that in fact, the migration story is not easily written. The concept of migration, then, can be interpreted as a phenomenon that should be evaluated from social, cultural, economic and political perspectives, as it concerns individuals and therefore societies.

While the desire to emigrate to distant lands underlying migration movements is as old as human history, it is the 19th century of international migration, which has been discussed as a social reality. It is understood that it matured in the 19th century (Sener, 2017, p.2). The reason for this can be shown the emergence of nation-states. The emergence of nation states is a turning point for the migration movement. The reason for this is thought to be that the understanding of nation-state is the country's borders and that the concept of "I am after this border" has a place in the memories. Nation-state building, which took place in the 19th century, was also seen as a symbol of a unity focused on ethnic and cultural identity. During this period, the boundaries set by states regarding their sovereign rights over their countries were drawn with thick lines, and while national borders were reinforced with these lines, those who crossed these

borders were now called "citizens" and "foreigners". In this context, the emergence of these terms at the end of the 19th century, when empires collapsed during this period as an area of international migration, is also a matter to be discussed. By the twentieth century, the severe human rights violations caused by the tortures and deaths experienced with the Second World War led to population mobility all over the world, and as a result, the issue of migration became an important agenda item in our recent history. From this point on, in accordance with the rules of international law, the concepts of refugees, asylum seekers and migrants are among the facts concerning the world. The relocation movements that have appeared in almost every country in the world or will come out in the future have started to be interpreted by the peoples of the places migrated after the construction of a nation state, especially as mentioned above. For some societies, this relocation movement is considered as a "stage of modernism", while for some societies it is considered "the disruption of tradition". As an alternative to these interpretations, some societies call this the hybridization (hybridization) of modernity and traditionalism (Bal, 2008:106)

Methodology

In this study, the criminal orientation status of migrants on the basis of international migration due to different causes is examined. Within this framework, theories, researches and evaluations of immigrant and criminal relationships and answers to the following questions were sought:

- 1) Is there a direct relationship between migration and crime?
- 2) What are the theories for migration and criminal relationship?
- 3) Do indigenous communities affect the criminal orientation of immigrants?
- 4) Does social exclusion encourage immigrants to commit crimes?

Discussion

The phenomenon of migration is a concept that some sociological theories resort to to explain the crime because it causes cultural conflicts. In this context, these theories can be evaluated under three headings as structure, interaction and critical/confrontational theories in general. When it comes to the relationship between Immigrant and Crime, it is useful to understand the causes of violence. The violence shown by the individual is generally explained in two ways. The first is that violent behavior is congenital traits that occur with instinctive and impulsive factors, and the second is that violent behavior is an after-earned trait that occurs through social factors.

The first opinion explains violence without using social factors, and this explanation applies to all individuals. Accordingly, violence is an instinctive need, such as feeding and sexuality. In this context, as Durkheim points out, social structure, othering and economic inequalities increase the tendency of immigrants to crime and can cause them to tend to crime in the target country they are going to. As a result of this research, it is assessed that the criminal behavior of immigrants occurs not because they migrate, but as a result of the social cohesion problems they face in the places where they migrate. Going to a place where you never go, facing a culture that has never been encountered and then fighting for life under low economic conditions is a matter of debate that can affect not only immigrants, but everyone. As can be seen from research into human psychology, violence is a manifestation of the individual's desperation and last resort. In this context, the issue of migration should take an important place in the public policies of the target countries, especially in developed countries, the ministry of migration should be established. Thus, getting together of indigenous communities and nomadic societies can become a phenomenon that will take less time with public policies, and the relationship of migration with crime can be dealt with from a more objective point of view as an individual criminal relationship.